

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)
της 29ης Ιουνίου 2010*

Στην υπόθεση C-139/07 P,

με αντικείμενο αίτηση αναίρεσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, που ασκήθηκε στις 28 Φεβρουαρίου 2007,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους V. Kreuschitz, P. Aalto και C. Docksey, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι η

Technische Glaswerke Ilmenau GmbH, με έδρα το Ilmenau (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τις C. Arhold και N. Wimmer, Rechtsanwältin,

προσφεύγουσα πρωτοδίκως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

υποστηριζόμενη από

το **Βασίλειο της Δανίας**, εκπροσωπούμενο από την B. Weis Fogh, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνουν στη διαδικασία αναιρέσεως,

τη **Δημοκρατία της Φινλανδίας**, εκπροσωπούμενη από τον J. Heliskoski, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

το **Βασίλειο της Σουηδίας**, εκπροσωπούμενο από τις K. Wistrand, S. Johannesson και K. Petkovska,

παρεμβαίνοντες πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους Β. Σκουρή, Πρόεδρο, Α. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, R. Silva de Lapuerta και C. Toader, προέδρους τμήματος, Α. Rosas, K. Schiemann, E. Juhász, Γ. Αρέστη (εισηγητή) και T. von Danwitz, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott
γραμματείς: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας, και B. Fülöp, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 16ης Ιουνίου 2009,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2009,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- ¹ Με την αίτηση αναιρέσεως, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 14ης Δεκεμβρίου 2006, T-237/02, Technische Glaswerke Ilmenau κατά Επιτροπής (Συλλογή 2006, σ. II-5131, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής της 28 Μαΐου 2002 (στο εξής: επίδικη απόφαση) καθόσον με αυτήν απορρίφθηκε η παροχή προσβάσεως σε έγγραφα σχετικά με διαδικασίες εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην Technische Glaswerke Ilmenau GmbH (στο εξής: TGI).

Το νομικό πλαίσιο

- 2 Το άρθρο 255 ΕΚ εξασφαλίζει, σε κάθε πολίτη της Ένωσης και σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την έδρα του σε κράτος μέλος, δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Επιτροπής, με την επιφύλαξη των αρχών και των προϋποθέσεων που καθορίζονται από το Συμβούλιο εκ λόγων δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος.
- 3 Ο κανονισμός (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 145, σ. 43), εκδόθηκε βάσει του άρθρου 255, παράγραφος 2, ΕΚ.
- 4 Η τέταρτη, η έκτη και η ενδέκατη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού έχουν ως εξής:

«(4) Ο παρών κανονισμός αποσκοπεί να προσδώσει όσο το δυνατόν πληρέστερη πρακτική ισχύ στο δικαίωμα της πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα και να θεσπίσει τις γενικές αρχές και τα όρια της πρόσβασης αυτής σύμφωνα με το άρθρο 225, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ.

[...]

- (6) Θα πρέπει να εξασφαλισθεί ευρύτερη πρόσβαση σε έγγραφα όταν τα θεσμικά όργανα ενεργούν ως νομοθέτες, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων κατά τις οποίες ενεργούν κατόπιν εκχωρήσεως εξουσιών, ενώ συγχρόνως θα πρέπει να διαφυλαχθεί η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων του οικείου οργάνου. Αυτά τα έγγραφα θα πρέπει να είναι άμεσα προσβάσιμα στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό.

[...]

- (11) Κατ' αρχήν, θα πρέπει να δοθεί στο κοινό πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα των θεσμικών οργάνων. Εντούτοις, ορισμένα δημόσια και ιδιωτικά συμφέροντα θα πρέπει να προστατεύονται μέσω εξαιρέσεων. Θα πρέπει να επιτραπεί στα θεσμικά όργανα να προστατεύουν τις εσωτερικές γνωμοδοτήσεις και διαβουλεύσεις τους όταν κρίνεται απαραίτητο να προστατευθεί η δυνατότητα λειτουργίας τους. [...]»
- 5 Το άρθρο 1 του κανονισμού 1049/2001, υπό τον τίτλο «Σκοπός», ορίζει, στο στοιχείο α' αυτού, ότι αποβλέπει να «καθορίσει τις αρχές, τους όρους και τους περιορισμούς, για λόγους δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος, που διέπουν το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (εφεξής “τα θεσμικά όργανα”), όπως προβλέπεται στο άρθρο 255 της Συνθήκης ΕΚ, ώστε να εξασφαλίζεται όσο το δυνατόν ευρύτερη πρόσβαση στα έγγραφα».
- 6 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, υπό τον τίτλο «Δικαιούχοι και πεδίο εφαρμογής», αναγνωρίζει σε κάθε πολίτη της Ένωσης και σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την έδρα του σε ένα κράτος μέλος δικαίωμα προσβάσεως σε έγγραφα των θεσμικών οργάνων, «υπό την επιφύλαξη των αρχών, όρων και περιορισμών που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό». Η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου ορίζει ότι ο εν λόγω κανονισμός εφαρμόζεται σε όλα τα έγγραφα εις χείρας θεσμικού οργάνου, δηλαδή σε όσα συντάσσονται ή παραλαμβάνονται από αυτό και βρίσκονται στην κατοχή του, «σε όλους τους τομείς δραστηριότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης».
- 7 Κατά το άρθρο 3, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001, για τους σκοπούς αυτού, νοείται ως «έγγραφο» «οποιοδήποτε περιεχόμενο ανεξάρτητα από το χρησιμοποιηθέν υπόθεμα (γραμμένο σε χαρτί ή αποθηκευμένο υπό ηλεκτρονική μορφή, ή με ηχητική, οπτική ή οπτικοακουστική εγγραφή) που αφορά τις πολιτικές, τις δράσεις και τις αποφάσεις αρμοδιότητας του θεσμικού οργάνου».

8 Το άρθρο 4 του κανονισμού 1049/2001, υπό τον τίτλο «Εξαιρέσεις», ορίζει τα εξής:

«[...]

2. Τα θεσμικά όργανα αρνούνται την πρόσβαση σ' ένα έγγραφο, η γνωστοποίηση του οποίου θα έθιγε την προστασία:

— [...]

— των δικαστικών διαδικασιών και της παροχής νομικών συμβουλών,

— του σκοπού επιθεώρησης, έρευνας και οικονομικού ελέγχου,

εκτός εάν για τη γνωστοποίηση του εγγράφου υπάρχει υπερισχύον δημόσιο συμφέρον.

3. Προκειμένου περί εγγράφου που συντάχθηκε από ένα θεσμικό όργανο για εσωτερική χρήση ή που έχει παραληφθεί από ένα θεσμικό όργανο, και το οποίο σχετίζεται με θέμα επί του οποίου δεν έχει αποφασίσει, το εν λόγω θεσμικό όργανο αρνείται την πρόσβαση εάν η γνωστοποίηση του εγγράφου θα έθιγε σοβαρά την οικεία διαδικασία λήψης αποφάσεων, εκτός εάν για τη γνωστοποίηση του εγγράφου υπάρχει υπερισχύον δημόσιο συμφέρον.

Ένα θεσμικό όργανο αρνείται την πρόσβαση σε έγγραφα που περιέχουν απόψεις για εσωτερική χρήση, ως μέρος συζητήσεων και προκαταρκτικών διαβουλεύσεων εντός του σχετικού θεσμικού οργάνου, ακόμη και αφού έχει ληφθεί η απόφαση, εάν η γνωστοποίηση του εγγράφου θα έθιγε σοβαρά την οικεία διαδικασία λήψης αποφάσεων, εκτός εάν για τη γνωστοποίηση του εγγράφου υπάρχει υπερισχύον δημόσιο συμφέρον.

[...]

6. Εάν μόνον μέρη του ζητούμενου εγγράφου καλύπτονται από οιαδήποτε εξαίρεση, τα υπόλοιπα μέρη του εγγράφου δίδονται στη δημοσιότητα.

7. Οι εξαιρέσεις που περιέχονται στις παραγράφους 1 έως 3 εφαρμόζονται μόνον ενόσω η προστασία δικαιολογείται ως εκ του περιεχομένου του εγγράφου. [...]»

- 9 Το άρθρο 6 του κανονισμού 1049/2001, υπό τον τίτλο «Αιτήσεις», ορίζει στην παράγραφο 1 αυτού ότι «η αίτηση πρόσβασης σε ένα έγγραφο διατυπώνεται [...] με επαρκή ακρίβεια ούτως ώστε το θεσμικό όργανο να μπορέσει να προσδιορίσει το έγγραφο» και ότι «ο αιτών δεν υποχρεούται να δικαιολογήσει την αίτηση». Η παράγραφος 2 του εν λόγω άρθρου ορίζει ότι, «εάν η αίτηση δεν είναι επαρκώς σαφής, το θεσμικό όργανο ζητεί από τον αιτούντα να διευκρινίσει την αίτησή του βοηθώντας τον». Η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου ορίζει ότι «στην περίπτωση αίτησης που αφορά πολύ ογκώδη έγγραφα ή πολύ μεγάλο αριθμό εγγράφων, το ενδιαφερόμενο θεσμικό όργανο μπορεί να συνεννοηθεί ανεπισήμως, με τον αιτούντα, για να βρεθεί μία λογική λύση».

- 10 Εξάλλου, ο κανονισμός (ΕΚ) 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου [88] της Συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 83, σ. 1), καθορίζει τις διαδικασίες που εφαρμόζονται στην άσκηση, εκ μέρους της Επιτροπής, της εξουσίας που της απονέμει το άρθρο 88 ΕΚ να αποφαινείται επί της συμβατότητας των κρατικών ενισχύσεων με την κοινή αγορά.
- 11 Το άρθρο 20 του κανονισμού 659/1999, υπό τον τίτλο «Δικαιώματα των ενδιαφερομένων μερών», ορίζει τα εξής:

«1. Κάθε ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να υποβάλει παρατηρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 6 έπειτα από απόφαση της Επιτροπής να κινησει την επίσημη διαδικασία έρευνας. Σε κάθε ενδιαφερόμενο μέρος που έχει υποβάλει παρατηρήσεις και σε κάθε δικαιούχο ατομικής ενίσχυσης, αποστέλλεται αντίγραφο της απόφασης που έλαβε η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 7.

2. Κάθε ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να ενημερώσει την Επιτροπή για τεκμαιρόμενη παράνομη ενίσχυση και τεκμαιρόμενη καταχρηστική εφαρμογή ενίσχυσης. Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι, βάσει των πληροφοριών που διαθέτει, δεν υπάρχουν επαρκείς λόγοι για να εξετάσει την περίπτωση, ενημερώνει σχετικά το ενδιαφερόμενο μέρος. Εφόσον η Επιτροπή λάβει απόφαση για υπόθεση που αφορά το αντικείμενο της παρασχεθείσας πληροφορίας, αποστέλλει αντίγραφο της απόφασης αυτής στο ενδιαφερόμενο μέρος.

3. Κάθε ενδιαφερόμενο μέρος λαμβάνει, κατόπιν αιτήσεώς του, αντίγραφο κάθε απόφασης που λαμβάνεται δυνάμει των άρθρων 4 και 7, του άρθρου 10, παράγραφος 3, και του άρθρου 11.»

Το ιστορικό της διαφοράς

- 12 Με έγγραφο της 1ης Δεκεμβρίου 1998, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κοινοποίησε στην Επιτροπή διάφορα μέτρα για τη σταθεροποίηση της οικονομικής καταστάσεως της TGI, μεταξύ των οποίων μια μερική απαλλαγή από υποχρέωση πληρωμής και ένα τραπεζικό δάνειο
- 13 Στις 4 Απριλίου 2000, η Επιτροπή κίνησε την προβλεπόμενη από το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ επίσημη διαδικασία εξετάσεως όσον αφορά την εν λόγω απαλλαγή και το εν λόγω δάνειο, διαδικασία καταχωρισθείσα ως C 19/2000.
- 14 Η Επιτροπή, με απόφαση της 12ης Ιουνίου 2001, με την οποία περιόρισε την εκτίμησή της μόνο στο ζήτημα της απαλλαγής από την υποχρέωση πληρωμής, έκρινε ότι το μέτρο αυτό αποτελούσε κρατική ενίσχυση ασύμβατη με την κοινή αγορά. Η TGI προσέβαλε την απόφαση αυτή, ασκώντας, στις 28 Αυγούστου 2001, προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Πρωτοδικείου, η οποία απορρίφθηκε με την απόφαση της 8ης Ιουλίου 2004, T-198/01, Technische Glaswerke Ilmenau κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. II-2717), η οποία επιβεβαιώθηκε κατόπιν ασκήσεως αναίρεσεως με απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιανουαρίου 2007 (C-404/04 P).
- 15 Στις 3 Ιουλίου 2001, η Επιτροπή κίνησε δεύτερη επίσημη διαδικασία εξετάσεως βάσει του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, η οποία καταχωρίστηκε ως C 44/2001, αναφορικά ειδικότερα με το τραπεζικό δάνειο.
- 16 Με έγγραφο της 24ης Οκτωβρίου 2001, η TGI υπέβαλε παρατηρήσεις στο πλαίσιο της δεύτερης επίσημης διαδικασίας εξετάσεως και ζήτησε από την Επιτροπή, αφενός, να της εξασφαλίσει πρόσβαση σε ένα μη εμπιστευτικό τμήμα του φακέλου και, αφετέρου, να της παράσχει τη δυνατότητα να υποβάλει, ακολούθως, νέες παρατηρήσεις. Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε από την Επιτροπή με έγγραφο της 23ης Νοεμβρίου 2001.

- 17 Με έγγραφο της 1ης Μαρτίου 2002, η TGI ζήτησε, βάσει του κανονισμού 1049/2001, πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα της Επιτροπής που περιλαμβάνονται στον φάκελο καθεμίας από τις υποθέσεις κρατικών ενισχύσεων που την αφορούσαν και ιδίως της υποθέσεως C 44/2001, καθώς και σε όλα τα έγγραφα των φακέλων της Επιτροπής που αφορούσαν κρατικές ενισχύσεις υπέρ της επιχειρήσεως Schott Glas, εξαιρουμένων των επιχειρηματικών απορρήτων που αφορούν άλλες επιχειρήσεις.
- 18 Με έγγραφο της 27ης Μαρτίου 2002, η Επιτροπή απέρριψε την αίτηση προσβάσεως επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, ότι τα οικεία έγγραφα ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της εξαιρέσεως του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001. Η Επιτροπή διευκρίνισε επίσης ότι τα έγγραφα που αφορούσαν την TGI αποτελούσαν τμήμα της εν εξελίξει επίσημης διαδικασίας εξετάσεως C 44/2001.
- 19 Με έγγραφο της 15ης Απριλίου 2002, η TGI απηύθυνε στον Γενικό Γραμματέα της Επιτροπής επιβεβαιωτική αίτηση προσβάσεως στα ίδια έγγραφα, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001.
- 20 Με την επίδικη απόφαση, ο τελευταίος απέρριψε την εν λόγω αίτηση προσβάσεως, εμμένοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην απόρριψη της αιτήσεως της TGI, για τον λόγο ότι η γνωστοποίηση των διαφόρων αυτών εγγράφων ενδεχόταν να υπονομεύσει την προσπάθεια εκπληρώσεως των σκοπών των δραστηριοτήτων επιθεωρήσεως και έρευνας, καθώς η εξαίρεση αυτή από το δικαίωμα προσβάσεως προβλέπεται ρητώς από το άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001.
- 21 Η εν λόγω απόφαση επισημαίνει, εξάλλου, ότι η αίτηση της TGI περί προσβάσεως σε έγγραφο περιέχον λεπτομερή περιγραφή σχεδίου της Schott Glas ενέχει τον κίνδυνο σοβαρής ζημίας των εμπορικών συμφερόντων της εν λόγω εταιρίας, το δε συμφέρον αυτό προστατεύεται ρητώς με εξαίρεση από το δικαίωμα προσβάσεως, η οποία προβλέπεται από το άρθρο 4, παράγραφος 2, του προαναφερθέντος κανονισμού. Εξάλλου, η ίδια απόφαση επισημαίνει ότι εξετάσθηκε η δυνατότητα εξασφαλίσεως

προσβάσεως στα μέρη των οικείων εγγράφων που δεν καλύπτονται από τις εξαιρέσεις, όμως, αποδείχθηκε ότι δεν ήταν δυνατός ο διαχωρισμός του περιεχομένου των εγγράφων αυτών σε εμπιστευτικά και μη εμπιστευτικά τμήματα. Τέλος, αναφέρει επίσης ότι, εν προκειμένω, δεν υφίσταται υπέρτερο δημόσιο συμφέρον που να δικαιολογεί τη γνωστοποίηση του περιεχομένου των επίμαχων εγγράφων.

- ²² Στις 2 Οκτωβρίου 2002, κατά το πέρας της δεύτερης επίσημης διαδικασίας εξετάσεως η οποία καταχωρίστηκε ως C 44/2001, Η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2002) 2147 τελικό, με την οποία διαπιστώνει, μεταξύ άλλων, ότι το τραπεζικό δάνειο που χορηγήθηκε στην TGI συνιστούσε κρατική ενίσχυση ασύμβατη προς την κοινή αγορά. Η TGI προσέβαλε την απόφαση αυτή, ασκώντας προσφυγή ακυρώσεως, στις 17 Δεκεμβρίου 2002, ενώπιον του Πρωτοδικείου (υπόθεση T-378/02), υπόθεση που αποτέλεσε αντικείμενο της διατάξεως διαγραφής της 16ης Μαΐου 2007.

Η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

- ²³ Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 8 Αυγούστου 2002, η TGI άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως, καθόσον η τελευταία απορρίπτει την πρόσβαση σε έγγραφα απευθείας σχετιζόμενα με τη διαδικασία εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων σχετικά με την εταιρία Schott Glas. Επετράπη στο Βασίλειο της Σουηδίας και στη Δημοκρατία της Φινλανδίας να παρέμβουν προς στήριξη των αιτημάτων της TGI.
- ²⁴ Η δε Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τη Schott Glas, ζήτησε από το Πρωτοδικείο να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη.

- 25 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο, αφενός, απέρριψε ως απαράδεκτη την προσφυγή κατά το μέρος που αφορούσε την ακύρωση της φερόμενης σιωπηρής αρνήσεως προσβάσεως στα έγγραφα που αφορούσαν «την περατωθείσα διαδικασία ενισχύσεως στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησης της Jenaer Schott Glas» και, αφετέρου, ακύρωσε την επίδικη απόφαση στο μέτρο που απαγόρευε την πρόσβαση σε έγγραφα σχετικά με τις διαδικασίες εξετάσεως των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην TGI.
- 26 Ειδικότερα, στο πλαίσιο του λόγου ακυρώσεως που προέβαλε η TGI ο οποίος αφορούσε παράβαση του άρθρου 4 του κανονισμού 1049/2001 όσον αφορά την εξαίρεση από το δικαίωμα προσβάσεως για λόγους εκπληρώσεως των σκοπών των δραστηριοτήτων επιθεωρήσεως, έρευνας και ελέγχου, το Πρωτοδικείο, κατ' αρχάς, επισήμανε, στη σκέψη 76 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα διαλαμβανόμενα στην αίτηση προσβάσεως έγγραφα αφορούν πράγματι δραστηριότητα «έρευνας», κατά την έννοια της παραγράφου 2, τρίτη περίπτωση, του εν λόγω άρθρου και έκρινε, στη σκέψη 77 της αποφάσεως αυτής, ότι το γεγονός και μόνον ότι ένα έγγραφο αφορά συμφέρον που προστατεύεται από εξαίρεση δεν αρκεί για να δικαιολογήσει την εφαρμογή της εξαίρεσεως αυτής. Προσέθεσε δε ότι η εν λόγω εφαρμογή μπορεί, καταρχήν, να δικαιολογηθεί μόνο στην περίπτωση κατά την οποία το θεσμικό όργανο έχει προηγουμένως εκτιμήσει, πρώτον, κατά πόσον η πρόσβαση στο έγγραφο θα έθιγε κατά τρόπο συγκεκριμένο και πραγματικό το προστατευόμενο συμφέρον και, δεύτερον, στις περιπτώσεις του άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 3, του εν λόγω κανονισμού, ότι δεν υπάρχει υπέρτερο δημόσιο συμφέρον που να δικαιολογεί τη γνωστοποίηση του εν λόγω εγγράφου. Το Πρωτοδικείο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εξέταση στην οποία πρέπει, κατ' αρχήν, να προβαίνει το θεσμικό όργανο προκειμένου να εφαρμόσει μια εξαίρεση πρέπει να πραγματοποιείται κατά τρόπο συγκεκριμένο και να προκύπτει από την αιτιολογία της αποφάσεως.
- 27 Το Πρωτοδικείο, ακολούθως, επισήμανε στη σκέψη 78 της εν λόγω αποφάσεως ότι από τον κανονισμό 1049/2001 προκύπτει ότι όλες οι εξαίρεσεις του άρθρου 4, παράγραφοι 1 έως 3, του κανονισμού αυτού προορίζονται για εφαρμογή «σε ένα έγγραφο». Στην ίδια σκέψη τόνισε, παραπέμποντας στη σκέψη 70 της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 13ης Απριλίου 2005, T-2/03, Verein für Konsumenteninformation κατά Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. II-1121), ότι αυτή η συγκεκριμένη εξέταση πρέπει, συνεπώς, να πραγματοποιείται για κάθε έγγραφο που αφορά η αίτηση.

- 28 Παραπέμποντας εκ νέου στην τελευταία απόφαση, το Πρωτοδικείο, στη σκέψη 79 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, υπογράμμισε ότι μόνο μια συγκεκριμένη και εξατομικευμένη εξέταση, αντιθέτως προς μια αφηρημένη και γενική εξέταση, επιτρέπει στο όργανο να εκτιμήσει τη δυνατότητα χορηγήσεως στον αιτούντα μερικής προσβάσεως στα έγγραφα, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 6, του κανονισμού 1049/2001, και ότι, όσον αφορά την εφαρμογή *ratione temporis* των εξαιρέσεων από το δικαίωμα προσβάσεως, η παράγραφος 7 του εν λόγω άρθρου 4 προβλέπει ότι οι εξαιρέσεις των παραγράφων 1 έως 3 του ίδιου άρθρου έχουν εφαρμογή μόνον ενόσω η προστασία δικαιολογείται «ως εκ του περιεχομένου του εγγράφου». Στη συνέχεια, έκρινε, στη σκέψη 80 της εν λόγω αποφάσεως, ότι, εν προκειμένω, από το σκεπτικό της επίδικης αποφάσεως δεν προκύπτει ότι η Επιτροπή προέβη σε συγκεκριμένη και εξατομικευμένη εκτίμηση του περιεχομένου των εγγράφων που αφορούσε η αίτηση προσβάσεως.
- 29 Εξάλλου, το Πρωτοδικείο, στη σκέψη 85 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, επισημαίνει ότι η υποχρέωση ενός οργάνου να προβεί σε συγκεκριμένη και εξατομικευμένη εκτίμηση του περιεχομένου των εγγράφων που αφορά η αίτηση προσβάσεως αποτελεί λύση αρχής, η οποία έχει εφαρμογή σε όλες τις εξαιρέσεις του άρθρου 4, παράγραφοι 1 έως 3, του κανονισμού 1049/2001, ανεξαρτήτως του τομέα στον οποίο εμπίπτουν τα οικεία έγγραφα, είτε δηλαδή πρόκειται, μεταξύ άλλων, για συμπράξεις είτε για εξέταση κρατικών ενισχύσεων.
- 30 Πάντως, το Πρωτοδικείο, στη σκέψη 86 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, προσέθεσε ότι η εν λόγω εξέταση ενδέχεται να μην είναι αναγκαία όταν, λόγω των ιδιαίτερων περιστάσεων της υποθέσεως, είναι προφανές ότι η πρόσβαση στα έγγραφα πρέπει να αποκλεισθεί ή, αντιθέτως, να επιτραπεί. Αυτό θα μπορούσε να ισχύει, κατά το Πρωτοδικείο, μεταξύ άλλων, στην περίπτωση κατά την οποία ορισμένα έγγραφα καλύπτονται προφανώς στο σύνολό τους από εξαίρεση από το δικαίωμα προσβάσεως είτε, αντιστρόφως, επιτρέπεται προδήλως η πρόσβαση στο σύνολό τους, είτε, τέλος, έχουν αποτελέσει στο παρελθόν αντικείμενο συγκεκριμένης και εξατομικευμένης εκτιμήσεως από την Επιτροπή υπό παρεμφερείς περιστάσεις.
- 31 Προκειμένου να εξετασθεί, όπως αναφέρει στην σκέψη 87 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αν η αίτηση της TGI αφορούσε έγγραφα για τα οποία, λόγω των

ιδιαίτερων περιστάσεων της προκειμένης υποθέσεως, δεν ήταν αναγκαία η διενέργεια τέτοιας συγκεκριμένης και εξατομικευμένης εκτιμήσεως, το Πρωτοδικείο επισήμανε, στη σκέψη 88 της εν λόγω αποφάσεως, ότι, με την επίδικη απόφαση, η Επιτροπή δικαιολόγησε την εφαρμογή της εξαιρέσεως που αντλείται από την ανάγκη εκπληρώσεως των σκοπών που επιδιώκουν οι δραστηριότητες επιθεωρήσεως και έρευνας, υποστηρίζοντας ότι, στο πλαίσιο εν εξελίξει ερευνών όσον αφορά τη συμβατότητα κρατικής ενισχύσεως με την κοινή αγορά, είναι απαραίτητη η αμεσοστή συνεργασία και η αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ της Επιτροπής, του κράτους μέλους και των οικείων επιχειρήσεων, προκειμένου να μπορούν τα διάφορα «μέρη» να εκφραστούν ελεύθερα, καθώς και ότι η γνωστοποίηση εγγράφων σχετικών με τις έρευνες αυτές «μπορεί να βλάψει την εξέταση της καταγγελίας υπονομεύοντας τον μεταξύ τους διάλογο».

- 32 Το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 89 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι από μια τόσο γενική εκτίμηση, που αφορά το σύνολο των στοιχείων του διοικητικού φακέλου στις διαδικασίες εξετάσεως των χορηγηθεισών στην TGI ενισχύσεων, δεν προέκυπτε, εν προκειμένω, η ύπαρξη ιδιαίτερων περιστάσεων από τις οποίες να συνάγεται το συμπέρασμα ότι δεν ήταν αναγκαία η συγκεκριμένη και εξατομικευμένη εξέταση των εγγράφων που τον αποτελούσαν. Ειδικότερα, κατά το Πρωτοδικείο, δεν προέκυπτε ότι τα έγγραφα αυτά προφανώς καλύπτονταν στο σύνολό τους από εξαίρεση από το δικαίωμα προσβάσεως.
- 33 Επιπλέον, στη σκέψη 92 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι είναι τουλάχιστον παράδοξη η επίκληση της ανάγκης ειλικρινούς και ευθέως διαλόγου μεταξύ της Επιτροπής, του κράτους μέλους και των «οικείων επιχειρήσεων», στο πλαίσιο κλίματος αμεσοστής συνεργασίας και αμοιβαίας εμπιστοσύνης, όταν ακριβώς αποκλείεται για έναν τουλάχιστον από τα «μέρη» η δυνατότητα να λάβει γνώση όλων των στοιχείων που αφορούν άμεσα αυτό καθαυτό το αντικείμενο των συζητήσεων.
- 34 Τέλος, το Πρωτοδικείο κατέληξε στο συμπέρασμα, στη σκέψη 100 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η αιτίαση που αντλείται από την απουσία συγκεκριμένης και εξατομικευμένης εξετάσεως των εγγράφων που αφορά η αίτηση προσβάσεως έπρεπε να γίνει δεκτή και ότι η απλή και άνευ ετέρου άρνηση της Επιτροπής να χορηγήσει στην TGI πρόσβαση στα οικεία έγγραφα ήταν, ως εκ τούτου, προϊόν πλάνης περί το δίκαιο. Συνεπώς, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε, στο σημείο 1 του διατακτικού

της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001 και ότι η επίδικη απόφαση, στο μέτρο που απαγορεύει την πρόσβαση σε έγγραφα σχετικά με διαδικασίες εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην TGI, έπρεπε να ακυρωθεί, οπότεν παρείλκε η εξέταση των λοιπών λόγων ακυρώσεως που είχαν προβάλει η TGI και το Βασίλειο της Σουηδίας. Το Πρωτοδικείο, στο σημείο 3 του διατακτικού της εν λόγω απόφασης, καταδίκασε περαιτέρω την Επιτροπή στα δικαστικά της έξοδα, καθώς και στα τρία τέταρτα των δικαστικών εξόδων της TGI.

Τα αιτήματα των διαδίκων ενώπιον του Δικαστηρίου

- ³⁵ Με την αίτηση αναιρέσεως, η Επιτροπή ζητεί, αφενός, την ανάρτηση της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης στο μέτρο που ακυρώνει την επίδικη απόφαση και, αφετέρου, την καταδίκη της TGI στα δικαστικά έξοδα.
- ³⁶ Η TGI, η Δημοκρατία της Φινλανδίας και το Βασίλειο της Σουηδίας ζητούν την απόρριψη της αιτήσεως αναιρέσεως. Ζητούν, επιπλέον, από το Δικαστήριο να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- ³⁷ Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 4ης Μαρτίου 2008, επετράπη στο Βασίλειο της Δανίας να παρέμβει προς υποστήριξη των αιτημάτων της TGI, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 93, παράγραφος 7, του Κανονισμού Διαδικασίας, δηλαδή, αποκλειστικά με παρατηρήσεις κατά την προφορική διαδικασία.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

- 38 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, η Επιτροπή προβάλλει πέντε λόγους αναιρέσεως. Οι λόγοι αυτοί αφορούν, πρώτον, εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001, δεύτερον, εξαγωγή συμπερασμάτων αντίθετων προς τη βούληση του νομοθέτη, τρίτον, μη λήψη προσηκόντως υπόψη του γράμματος του άρθρου 4 του κανονισμού αυτού, τέταρτον, παράβαση του άρθρου 255 ΕΚ όσον αφορά τις διατάξεις και τον σκοπό του εν λόγω κανονισμού και, πέμπτον, ύπαρξη νομικών σφαλμάτων στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση.
- 39 Ο πρώτος προβαλλόμενος από την Επιτροπή λόγος αναιρέσεως, ο οποίος αφορά εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001, διακρίνεται σε δύο σκέλη.

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 40 Με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι ερμήνευσε εσφαλμένως το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001, κρίνοντας, στις σκέψεις 87 έως 89 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι δεν υπήρχαν «ιδιαιτέρες περιστάσεις εν προκειμένω», όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 86 της εν λόγω αποφάσεως, οι οποίες θα επέτρεπαν το συμπέρασμα ότι δεν ήταν αναγκαία η συγκεκριμένη και εξατομικευμένη εξέταση των εγγράφων στα οποία αφορούσε η αίτηση προσβάσεως που είχε υποβάλει η TGI δυνάμει του εν λόγω κανονισμού.
- 41 Αντιθέτως, κατά την Επιτροπή, υπήρχαν πράγματι «ιδιαιτέρες περιστάσεις εν προκειμένω» εξαιτίας των οποίων ήταν προφανές ότι η αιτηθείσα από την TGI πρόσβαση έπρεπε να απορριφθεί. Εκτιμά, συναφώς, ότι η μη ύπαρξη δικαιώματος των

ενδιαφερομένων, πλην του οικείου κράτους μέλους, να λαμβάνουν γνώση του φακέλου κατά τις διαδικασίες εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων, όπως προκύπτει από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου, πρέπει να αναγνωρισθεί ως «ιδιαίτερη περίπτωση εν προκειμένω», εκτός αν ο κανονισμός 1049/2001 αντιβαίνει στην εν λόγω νομολογία.

- 42 Κατά την Επιτροπή, συνάγεται ότι οι «ιδιαίτερες περιστάσεις εν προκειμένω» καταδεικνύουν προδήλως ότι έπρεπε να απορριφθεί η πρόσβαση σε «όλα τα έγγραφα της Επιτροπής που περιλαμβάνονται στον φάκελο καθεμίας από τις υποθέσεις ενισχύσεων που αφορούν την επιχείρηση TGI», χωρίς να απαιτείται προηγουμένως συγκεκριμένη και εξατομικευμένη εξέταση των εν λόγω εγγράφων και ότι τα τελευταία καλύπτονταν πλήρως από την εξαίρεση από το δικαίωμα προσβάσεως του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001.
- 43 Εξάλλου, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι υπάρχει αντίφαση μεταξύ των σκέψεων 86 και 89 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Στη δεύτερη σκέψη, το Πρωτοδικείο αναζητούσε απόδειξη της υπάρξεως ιδιαίτερων περιστάσεων ώστε να καταδειχθεί ότι δεν είναι αναγκαία συγκεκριμένη και εξατομικευμένη εξέταση των εγγράφων, ενώ στην σκέψη 86 είχε δηλώσει ότι οι περιστάσεις αυτές πρέπει να είναι προφανείς και δεν απαιτείται να αποδεικνύονται.
- 44 Η TGI, το Βασίλειο της Δανίας, η Δημοκρατία της Φινλανδίας και το Βασίλειο της Σουηδίας υποστηρίζουν ότι τα προβληθέντα από την Επιτροπή επιχειρήματα στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως είναι αβάσιμα και, ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθούν.
- 45 Η TGI θεωρεί ότι η μη ύπαρξη δικαιώματος των ενδιαφερομένων, πλην του οικείου κράτους μέλους, να λαμβάνουν γνώση του φακέλου κατά τις διαδικασίες εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων δεν απαγορεύει καθεαυτή το δικαίωμα προσβάσεως σε έγγραφα δυνάμει του κανονισμού 1049/2001. Επισημαίνει ότι το γεγονός ότι πρόκειται για έγγραφα σχετικά με διαδικασία εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων δεν δικαιολογεί ιδιαίτερη μεταχείριση. Ομοίως, το γεγονός ότι ο κανονισμός 659/1999 δεν αναγνωρίζει δικαίωμα των εν λόγω ενδιαφερομένων να λαμβάνουν γνώση του περιεχομένου του

φακέλου σε αυτού του είδους τις διαδικασίες επίσης δεν επαρκεί ώστε να μην μπορεί να διενεργηθεί εξατομικευμένος έλεγχος των εγγράφων στα οποία αφορά αίτηση προσβάσεως υποβληθείσα δυνάμει του κανονισμού 1049/2001.

- 46 Περαιτέρω, η TGI διευκρινίζει ότι οι «ιδιαίτερες περιστάσεις εν προκειμένω» δεν πρέπει να περιορίζονται απλώς στις περιστάσεις της υπό εξέταση υποθέσεως στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων. Κατά την TGI, πρέπει να πρόκειται για ιδιαίτερες περιστάσεις «εκάστης δεδομένης υποθέσεως» και όχι για περιστάσεις κοινές οι οποίες απαντώνται εν γένει στις κρατικές ενισχύσεις. Σε αντίθετη περίπτωση, τούτο θα ισοδυναμούσε με ευεργέτημα απαλλαγής για τις διαδικασίες εξετάσεως των κρατικών ενισχύσεων και, συνεπώς, με μη εφαρμογή του κανονισμού 1049/2001 στο πλαίσιο αυτών των διαδικασιών, γεγονός που η Επιτροπή αρνείται.
- 47 Η Δημοκρατία της Φινλανδίας προσθέτει ότι δεν ασκεί επιρροή αν ο αιτών είναι δικαιούχος κρατικής ενισχύσεως ή άλλο πρόσωπο προβλεπόμενο στο άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001. Δεδομένου ότι η τελευταία αυτή διάταξη εφαρμόζεται αδιακρίτως για όλες τις αιτήσεις προσβάσεως, δεν επιφυλάσσει στον εν λόγω δικαιούχο δυσμενέστερη μεταχείριση σε σχέση με αυτή των λοιπών αιτούντων όταν πρόκειται για διαχείριση αιτήσεως προσβάσεως σε έγγραφα σχετικά με διαδικασία εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων.
- 48 Το Βασίλειο της Σουηδίας ισχυρίζεται ότι η αρχή της διαφάνειας, την οποία εγγυάται ο κανονισμός 1049/2001, και η αρχή των δικαιωμάτων άμυνας, όπου εμπίπτει το δικαίωμα ενημερώσεως περί του περιεχομένου του φακέλου των διαδικασιών εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων, είναι δύο διακριτές αρχές οι οποίες δεν επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό και ότι, ως εκ τούτου, η νομολογία περί δικαιωμάτων άμυνας στο πλαίσιο των εν λόγω διαδικασιών δεν ισχύει και για τη διαχείριση αιτήσεως προσβάσεως σε έγγραφα των οργάνων, υποβαλλόμενης δυνάμει του εν λόγω κανονισμού.
- 49 Εξάλλου, η TGI εκτιμά ότι απέκειτο στην Επιτροπή να αποδείξει την ύπαρξη ιδιαίτερων περιστάσεων, καθώς αυτή επικαλούνταν την εξαίρεση από τον γενικό κανόνα

κατά τον οποίο πρέπει να διενεργείται εξέταση συγκεκριμένη και εξατομικευμένη των εγγράφων στα οποία αφορά η αίτηση προσβάσεως. Συνεπώς, δεν απέκειτο στο Πρωτοδικείο να αναζητήσει αυτεπαγγέλτως την ύπαρξη τέτοιων περιστάσεων.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 50 Επιβάλλεται, εκ προοιμίου, η επισήμανση ότι η αίτηση την οποία υπέβαλε η TGI αφορά το σύνολο των στοιχείων του διοικητικού φακέλου στις διαδικασίες εξετάσεως των χορηγηθεισών σε αυτήν κρατικών ενισχύσεων.
- 51 Προέχει η υπόμνηση ότι ο εκδοθείς βάσει του άρθρου 255, παράγραφος 2, ΕΚ κανονισμός 1049/2001 αποσκοπεί, όπως επισημαίνεται με την τέταρτη αιτιολογική σκέψη και με το άρθρο 1 του κανονισμού αυτού, να παράσχει στο κοινό το δικαίωμα μιας όσο το δυνατόν ευρύτερης προσβάσεως στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων. Προκύπτει, επίσης, από τον εν λόγω κανονισμό, ιδίως από την ενδέκατη αιτιολογική σκέψη και το άρθρο 4 αυτού το οποίο προβλέπει συναφώς καθεστώς εξαιρέσεων, ότι αυτό το δικαίωμα προσβάσεως δεν υπόκειται παρά σε ορισμένους περιορισμούς, για λόγους δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος.
- 52 Εν προκειμένω, η Επιτροπή αρνήθηκε ακριβώς να κοινοποιήσει στην TGI έγγραφα σχετιζόμενα με διαδικασίες εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων που της είχαν χορηγηθεί επικαλούμενη την εξαίρεση από το δικαίωμα προσβάσεως του άρθρου 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, που αφορά την προστασία του σκοπού επιθεωρήσεως, έρευνας και οικονομικού ελέγχου. Όπως προκύπτει από τη σκέψη 76 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τα έγγραφα αυτά, τα οποία αφορά η αίτηση προσβάσεως που υπέβαλε η TGI δυνάμει του εν λόγω κανονισμού, αφορούν πράγματι δραστηριότητα «έρευνας» κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως.

- 53 Ασφαλώς, για να δικαιολογηθεί η άρνηση προσβάσεως σε έγγραφο του οποίου ζητήθηκε η γνωστοποίηση, δεν αρκεί, κατ' αρχήν, το έγγραφο αυτό να αφορά δραστηριότητα αναφερόμενη στο άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001. Το οικείο θεσμικό όργανο πρέπει επίσης να επεξηγήσει τους λόγους για τους οποίους η πρόσβαση στο εν λόγω έγγραφο είναι ικανή να θίξει συγκεκριμένα και ουσιαστικά το συμφέρον που προστατεύει η εξαίρεση του άρθρου αυτού (βλ. απόφαση της 1ης Ιουλίου 2008, Σουηδία και Turco κατά Συμβουλίου, C-39/05 P και C-52/05 P, Συλλογή 2008, σ. I-4723, σκέψη 49).
- 54 Πάντως, το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι επιτρέπεται στο οικείο κοινοτικό όργανο να στηρίζεται, συναφώς, σε γενικά τεκμήρια τα οποία εφαρμόζονται σε ορισμένες κατηγορίες εγγράφων, δεδομένου ότι παρόμοιες γενικού χαρακτήρα θεωρήσεις μπορούν να ισχύουν σε αιτήσεις γνωστοποιήσεως που αφορούν έγγραφα της ίδιας φύσεως (βλ. απόφαση Σουηδία και Turco κατά Συμβουλίου, προπαρατεθείσα, σκέψη 50).
- 55 Όσον αφορά τις διαδικασίες εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων, τέτοιου είδους γενικά τεκμήρια μπορούν να συναχθούν από τον κανονισμό 659/1999, όπως επίσης και από τη νομολογία περί του δικαιώματος ενημερώσεως περί του περιεχομένου εγγράφων του διοικητικού φακέλου που τηρεί η Επιτροπή. Συναφώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, κατά τη δεύτερη αιτιολογική του σκέψη, ο κανονισμός 659/1999, αποσκοπεί στην κωδικοποίηση της πάγιας τακτικής της Επιτροπής για την εφαρμογή του άρθρου 88 ΕΚ, την οποία έχει ακολουθήσει και καθιερώσει σύμφωνα με τη νομολογία.
- 56 Ο κανονισμός 659/1999 και, ιδίως το άρθρο 20 αυτού, δεν προβλέπει δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα του διοικητικού φακέλου που τηρεί η Επιτροπή για τους ενδιαφερομένους στο πλαίσιο της διαδικασίας εξετάσεως σύμφωνα με το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ.

- 57 Αντιθέτως, το άρθρο 6, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού ορίζει ότι οι παρατηρήσεις που υποβάλλονται στην Επιτροπή, στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας εξετάσεως, διαβιβάζονται στο οικείο κράτος μέλος το οποίο έχει ακολούθως τη δυνατότητα να απαντήσει στις παρατηρήσεις αυτές εντός ορισμένης προθεσμίας. Συγκεκριμένα, η διαδικασία εξέτασεως κρατικών ενισχύσεων κινείται, λαμβανομένης υπόψη της εν γένει οικονομίας της, κατά του κράτους μέλους που ευθύνεται για τη χορήγηση της ενισχύσεως και η Επιτροπή δεν δικαιούται να στηριχθεί στην τελική της απόφαση, επί ποινή προσβολής των δικαιωμάτων άμυνας, σε στοιχεία τα οποία το κράτος μέλος δεν ήταν σε θέση να σχολιάσει (απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2002, C-74/00 P και C-75/00 P, Falck και Acciaierie di Bolzano κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-7869, σκέψη 81).
- 58 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι ενδιαφερόμενοι, με εξαίρεση το κράτος μέλος το οποίο ευθύνεται για τη χορήγηση της ενισχύσεως, δεν έχουν, στο πλαίσιο της διαδικασίας εξέτασεως κρατικών ενισχύσεων, δικαίωμα να λαμβάνουν γνώση των εγγράφων του διοικητικού φακέλου που τηρεί η Επιτροπή. Επιβάλλεται να ληφθεί υπόψη το γεγονός αυτό για τους σκοπούς της ερμηνείας της εξαιρέσεως του άρθρου 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001. Συγκεκριμένα, εάν αυτοί οι ενδιαφερόμενοι ήταν σε θέση να έχουν πρόσβαση, δυνάμει του κανονισμού 1049/2001, σε έγγραφα του διοικητικού φακέλου της Επιτροπής, το καθεστώς εξέτασεως των κρατικών ενισχύσεων θα διακυβευόταν.
- 59 Βεβαίως, το δικαίωμα λήψεως γνώσεως του διοικητικού φακέλου στο πλαίσιο κινηθείσας διαδικασίας εξέτασεως σύμφωνα με το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ και το δικαίωμα προσβάσεως σε έγγραφα, δυνάμει του κανονισμού 1049/2001, διακρίνονται νομικώς, αλλά γεγονός παραμένει ότι καταλήγουν σε παρόμοια κατάσταση από λειτουργικής απόψεως. Ειδικότερα, ανεξαρτήτως της νομικής βάσεως που της αποδίδεται, η πρόσβαση στο φάκελο επιτρέπει στους ενδιαφερόμενους να λάβουν γνώση του συνόλου των παρατηρήσεων και των εγγράφων που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή, και, κατά περίπτωση, να λάβουν θέση επί των στοιχείων αυτών με τις παρατηρήσεις τους, γεγονός που είναι ικανό να μεταβάλει τη φύση μίας τέτοιας διαδικασίας.

- 60 Επιπροσθέτως, επιβάλλεται η διευκρίνιση ότι, αντίθετα με τις περιπτώσεις όπου τα κοινοτικά όργανα ενεργούν υπό την ιδιότητα του νομοθέτη, όπου θα πρέπει να εξασφαλίζεται ευρύτερη πρόσβαση στα έγγραφα κατ' εφαρμογή της έκτης αιτιολογικής σκέψεως του κανονισμού 1049/2001, όπως στην υπόθεση που αποτέλεσε αντικείμενο της προπαρατεθείσας απόφασεως Σουηδία και Turco κατά Συμβουλίου, τα έγγραφα σχετικά με τις διαδικασίες εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων, όπως αυτά που ζήτησε η TGI, εμπίπτουν στο πλαίσιο των διοικητικών αρμοδιοτήτων που έχουν ειδικώς απονεμηθεί στα εν λόγω όργανα βάσει του άρθρου 88 ΕΚ.
- 61 Από τα σύνολο των προεκτεθεισών σκέψεων προκύπτει ότι, για τους σκοπούς της ερμηνείας της προβλεπόμενης στο άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/201 εξαιρέσεως, το Πρωτοδικείο όφειλε, στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, να λάβει υπόψη το γεγονός ότι οι ενδιαφερόμενοι, πλην του οικείου κράτους μέλους, στις διαδικασίες εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων δεν έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν γνώση των εγγράφων του διοικητικού φακέλου της Επιτροπής και, ως εκ τούτου, να αναγνωρίσει την ύπαρξη γενικού τεκμηρίου κατά το οποίο η γνωστοποίηση των εγγράφων του διοικητικού φακέλου θα έθιγε, κατ' αρχήν, την προστασία του σκοπού έρευνας.
- 62 Το γενικό αυτό τεκμήριο δεν αποκλείει το δικαίωμα των εν λόγω ενδιαφερομένων να αποδείξουν ότι συγκεκριμένο έγγραφο του οποίου ζητείται η γνωστοποίηση δεν καλύπτεται από το τεκμήριο αυτό ή ότι υπάρχει υπέρτερο δημόσιο συμφέρον που να δικαιολογεί τη γνωστοποίηση του εν λόγω εγγράφου δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001.
- 63 Παραλείποντας να λάβει υπόψη το εν λόγω γεγονός και αποφαινόμενο εσφαλμένως, στις σκέψεις 87 έως 89 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασεως, ότι δεν προέκυπτε κατά τρόπο προφανή, εν προκειμένω, ότι δεν έπρεπε να χορηγηθεί πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα σχετικά με τις διαδικασίες εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων που αφορούσε η αίτηση προσβάσεως της TGI βάσει του κανονισμού 1049/2001, χωρίς να προβεί προηγουμένως σε συγκεκριμένη και εξατομικευμένη εξέταση των εγγράφων αυτών, το Πρωτοδικείο ερμήνευσε εσφαλμένως το άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του εν λόγω κανονισμού.

- 64 Συνεπώς, το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως που προβάλλει η Επιτροπή πρέπει να γίνει δεκτό και ως εκ τούτου πρέπει να αναιρεθεί η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που ακύρωσε την επίδικη απόφαση, οπότεν παρέλκει η εξέταση του δευτέρου σκέλους του λόγου αυτού, καθώς και των λοιπών λόγων αναιρέσεως που αυτή προβάλλει προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως.

Επί της προσφυγής ενώπιον του Πρωτοδικείου

- 65 Κατά το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τούτο δύναται, σε περίπτωση αναιρέσεως της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, να αποφανθεί το ίδιο επί της διαφοράς, εφόσον αυτή είναι ώριμη προς εκδίκαση. Διαπιστώνεται ότι τούτο συμβαίνει εν προκειμένω.
- 66 Η προσφυγή της TGI ενώπιον του Πρωτοδικείου, κατά το μέρος που το Πρωτοδικείο δεν έχει ακόμη αποφανθεί οριστικώς επ' αυτής, απέβλεπε στην ακύρωση της επίδικης αποφάσεως στο μέτρο που δεν επέτρεπε την πρόσβαση σε έγγραφα σχετικά με τις διαδικασίες εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην TGI και στηριζόταν σε παράβαση, εκ μέρους της Επιτροπής, του άρθρου 4 του κανονισμού 1049/2001. Προς στήριξη αυτού του λόγου ακυρώσεως, η TGI προέβαλλε σειρά αιτιάσεων. Πρώτον, η Επιτροπή αρνήθηκε την πρόσβαση στα οικεία έγγραφα, χωρίς να προβεί σε συγκεκριμένη εξέταση καθενός από αυτά. Δεύτερον, το εν λόγω θεσμικό όργανο εσφαλμένως στηρίχθηκε στις νομολογιακές λύσεις όσον αφορά την άρνηση προσβάσεως σε έγγραφα στο πλαίσιο διαδικασιών διαπιστώσεως παραβάσεως κατά κράτους μέλους, οι οποίες δεν είναι παρεμφερείς με τις διαδικασίες εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων. Τρίτον, η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη το δικαίωμα μερικής προσβάσεως. Τέταρτον, η στάθμιση των συμφερόντων που προβλέπει η παράγραφος 2 του εν λόγω άρθρου 4 υπαγόρευε τη γνωστοποίηση των εγγράφων στα οποία είχε ζητηθεί πρόσβαση.

- 67 Ως προς την πρώτη αιτίαση, όμως, προκύπτει από τις σκέψεις 61 και 63 της παρούσας αποφάσεως ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή είχε τη δυνατότητα, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, να αρνηθεί την πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα της διαδικασίας εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων που αφορούσε η αίτηση προσβάσεως την οποία είχε υποβάλει η TGI στηριζόμενη στον κανονισμό αυτό, χωρίς να προβεί σε προηγούμενη συγκεκριμένη και εξατομικευμένη εξέταση των εγγράφων αυτών.
- 68 Ελλείψει στοιχείων περιλαμβανομένων στην προσφυγή, τα οποία θα ήταν ικανά να ανατρέψουν το προαναφερθέν στη σκέψη 61 της παρούσας αποφάσεως γενικό τεκμήριο, η TGI δεν δύναται να υποστηρίξει ότι η Επιτροπή όφειλε να προβεί σε τέτοιου είδους εξέταση και, ως εκ τούτου, η πρώτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.
- 69 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η δεύτερη αιτίαση είναι αλυσιτελής. Δεδομένου ότι το άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 επιτρέπει, κατ αρχήν, την άρνηση προσβάσεως σε έγγραφα που απαρτίζουν το φάκελο της διαδικασίας εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων, η αιτιολόγηση της αρνήσεως η οποία απηχεί και πτυχές σχετικά με διαδικασίες διαπιστώσεως παραβάσεως κατά κράτους μέλους δεν καθιστά την άρνηση παράνομη.
- 70 Η τρίτη και τέταρτη αιτίαση είναι αβάσιμες. Ειδικότερα, με την προσφυγή της, η TGI δεν ισχυρίζεται ούτε ότι μέρος των εγγράφων που αφορά η αίτησή της δεν καλύπτεται από το προαναφερθέν στη σκέψη 61 της παρούσας αποφάσεως γενικό τεκμήριο ούτε ότι υπάρχει υπέρτερο δημόσιο συμφέρον που να δικαιολογεί τη γνωστοποίηση των εν λόγω εγγράφων. Όπως προκύπτει από την προσφυγή της, δεν επικαλείται παρά το συμφέρον της ως δικαιούχος της κρατικής ενισχύσεως την οποία αφορούν οι διαδικασίες εξετάσεως.
- 71 Επομένως, η προσφυγή που άσκησε η TGI ενώπιον του Πρωτοδικείου με αντικείμενο την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως κατά το μέρος που δεν επέτρεπε την πρόσβαση σε έγγραφα σχετιζόμενα με διαδικασίες εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων χορηγηθεισών στην TGI πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 72 Το άρθρο 122, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας προβλέπει ότι, όταν η αίτηση αναιρέσεως είναι βάσιμη και το Δικαστήριο κρίνει το ίδιο οριστικά τη διαφορά, αποφαινεται επί των δικαστικών εξόδων. Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του ιδίου κανονισμού, άρθρο το οποίο εφαρμόζεται στη διαδικασία της αιτήσεως αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 118 αυτού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του αντιδίκου. Η παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω άρθρου 69 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη τα οποία παρενέβησαν στη διαφορά φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.
- 73 Δεδομένου ότι η αίτηση αναιρέσεως της Επιτροπής έγινε δεκτή και η προσφυγή της TGI ενώπιον του Πρωτοδικείου πρέπει να απορριφθεί, πρέπει να υποχρεωθεί η TGI να φέρει, πέραν των δικαστικών της εξόδων, τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή σε σχέση τόσο με την πρωτόδικη διαδικασία όσο και με την παρούσα αναιρετική διαδικασία, κατά τα αιτήματα που διατύπωσε σχετικώς η αναιρεσείουσα.
- 74 Το Βασίλειο της Δανίας, η Δημοκρατία της Φινλανδίας και το Βασίλειο της Σουηδίας φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφασίζει:

- 1) **Εξαφανίζει τα σημεία 1 και 3 του διατακτικού της αποφάσεως του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 14ης Δεκεμβρίου 2006, T-237/02, Technische Glaswerke Ilmenau κατά Επιτροπής.**

- 2) Η προσφυγή που ασκήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με αντικείμενο την ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 28ης Μαΐου 2002 κατά το μέρος που αρνείται την πρόσβαση σε έγγραφα σχετιζόμενα με διαδικασίες εξετάσεως κρατικών ενισχύσεων χορηγηθεισών στην Technische Glaswerke Ilmenau GmbH απορρίπτεται.

- 3) Η Technische Glaswerke Ilmenau GmbH υποχρεούται να φέρει, πέραν των δικαστικών της εξόδων, τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε σχέση τόσο με την πρωτόδικη όσο και με την παρούσα αναιρετική διαδικασία.

- 4) Το Βασίλειο της Δανίας, η Δημοκρατία της Φινλανδίας και το Βασίλειο της Σουηδίας φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

(υπογραφές)

